



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobců: a) K. Č., b) F. H., c) J. U., d) J. K., proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina** se sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **atx - technické kanceláře pro komplexní automatizaci, spol. s r. o.** se sídlem Nová 486, Žďár nad Sázavou, zastoupené Mgr. Adamem Sigmundem, insolvenčním správcem a advokátem, se sídlem Krkoškova 2, Brno, v řízení o kasačních stížnostech žalovaného a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2012, č. j. 30 Ca 172/2008 - 251,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2012, č. j. 30 Ca 172/2008 - 251, **se ruší a věc se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení a jeho dosavadní průběh

[1] Žalovaný a osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatelé“) podali v zákonné lhůtě kasační stížnosti, kterými brojí proti shora označenému rozsudku krajského soudu. Tímto rozsudkem bylo vyhověno žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2005, č. j. KUJI 5654/2005 OUP-Fu, KUJIP007PLFC. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobců a) až d) proti rozhodnutí Městského úřadu Žďár nad Sázavou, stavebního odboru (dále jen „stavební úřad“) ze dne 24. 1. 2005, č. j. Stav. 2969/2004/Ka – Rozh., kterým byla umístěna stavba „Přístavba administrativní a montážně výrobní budovy a stavební úpravy stávající budovy atx – technická kancelář pro komplexní automatizaci, s. r. o., Nová 486/32, 591 02 Žďár nad Sázavou 2 za účelem rozšíření a dostavby areálu společnosti, včetně napojení budovy na síť technického vybavení a na komunikace, zpevněných ploch pro parkoviště a pro přístup a příjezd k budově, přeložky vedení NN,

přístřešku pro kola a motocykly, sadových úprav“ na blíže specifikovaných pozemcích (dále jen „stavba“).

[2] Nejvyšší správní soud připomíná, že v tomto řízení již jednou rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 9. 10. 2007, č. j. 2 As 18/2007 – 113 (veškerá judikatura NSS je dostupná na www.nssoud.cz), kdy pro nepřezkoumatelnost zrušil předchozí rozsudek krajského soudu. Krajský soud se totiž ve svém rozsudku v podstatě jen omezil na prostou reprodukci názorů jednoho z účastníků řízení (žalovaného krajského úřadu) a nevypořádal se s předloženým odborným posudkem. Tím Nejvyšší správní soud krajskému soudu otevřel procesní prostor pro vydání nového rozhodnutí, ve kterém se měl dostačujícím a přesvědčivým způsobem vypořádat se všemi uplatněnými žalobními námitkami a také s navrženými důkazy. Tento rozsudek je předmětem nyní projednávané kasační stížnosti.

[3] V tomto novém rozsudku krajský soud vyhověl žalobcům, když dospěl k závěru, že *„rozhodnutí o umístění stavby ... byla vydána, aniž by byla respektována pravidla územního řízení a nařízení konkrétní obecně závazné místní vyhlášky – územní plán č. 23/2003“*. Proto shora citované rozhodnutí krajského úřadu ze dne 29. 4. 2005 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[4] Svůj závěr soud opřel především o jím nařízený znalecký posudek ze dne 3. 11. 2012 ing. arch. Jana Sapáka, znalce z oboru stavebnictví, když mu uložil, že jeho úkolem je prostudovat posudek ze dne 26. 7. 2005 k návrhu umístění stavby a jejího vlivu na okolní prostředí, zadaný ČVUT a zpracovaný Doc. Ing. J. M., CSc, a stanovisko projektanta vypracované na žádost vedlejšího účastníka dne 6. 12. 2004 projektovou kanceláří ADAM architects, spol. s r. o. Ustanovený soudní znalec ve svém posudku konstatoval, že *„závěry vynesené ve finále „Posudku“ posuzovatele doc. ing. arch. J. M., jsou správné, v souladu se skutečností a opírají se o všeobecně uznanou praxi. Znalci tudíž nezbylo, než jim přisvědčit. Naproti tomu stanovisko zpracovatele projektu (pomíne-li procesní nevhodnost) nemůže znalec potvrdit svým výrokem, ani je nemůže podepřít, neboť konstatuje již jen skutečnosti vyjádřené v projektu samém a nepřináší žádné další objektivně posuzovatelné vyjádření z hlediska územního.“* Závěrem znalec shrnul, že v případě navrhování stavebního díla nebyla respektována pravidla územního řízení a nebyla respektována nařízení konkrétního normativu, kterým je obecně závazná místní vyhláška, územní plán č. 23/2003. Bylo tak zcela potvrzeno stanovisko předchozího posudku zpracovaného doc. M., z něhož plynulo, že navrhovaná stavba neodpovídá urbanistickému charakteru prostředí a je neslučitelná s obytným prostředím, které vytváří izolovaná rodinná zástavba. Znalec ing. arch. Sapák navíc uvedl, že závěr o nepřípustnosti předmětné stavby by platil i tehdy, kdyby žádný územní plán neexistoval, protože jde o prohřešek proti obecným pravidlům postupu v území s ohledem na prostorové a užitné vztahy v místě samém.

II. Obsah kasačních stížností

[5] Kasačními stížnostmi brojí stěžovatelé proti výše označenému rozsudku Krajského soudu v Brně a shodně uplatňují kasační důvody zakotvené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tzn. namítají nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Oba stěžovatelé navrhuje napadený rozsudek krajského soudu z těchto důvodů zrušit.

pokračování

[6] Soud konstatuje, že žalobci k výzvě soudu nevyužili svého práva vyjádřit se k těmto kasačním stížnostem.

II.a) Kasační stížnost Krajského úřadu kraje Vysočina

[7] Za vadu rozhodnutí považuje žalovaný Krajský úřad kraje Vysočina fakt, že soud při svém rozhodování vycházel z dokumentů (především ze znaleckého posudku ing. arch. Sapáka ze dne 3. 11. 2012), které jsou zatíženy nepřesnostmi, nekonkrétností údajů a které nebyly zpracovány na základě všech relevantních podkladů. Zároveň z odůvodnění rozsudku není dostatečně zřejmé, z jakých důvodů soud považoval znalecký posudek za správný a objektivní. Dále žalovaný namítá, že jestliže soud uvedl, proč přihlédl k vyhotoveným posudkům, měl zároveň i přezkoumatelným způsobem vyložit, proč nepřihlédl k dalším podkladům, svědčícím o souladu stavby s územním plánem (např. stanovisko projektové kanceláře ADAM architects, spol. s r. o., podklady zjištěné v územním řízení, právní argumentace stavebního úřadu v územním rozhodnutí). Nepřezkoumatelnost rozsudku spatřuje žalovaný rovněž ve skutečnosti, že proti posudku ing. arch. Sapáka u soudu řádně uplatnil věcné výhrady, které však nebyly v odůvodnění rozsudku nikterak vypořádány.

[8] Za tyto výhrady jmenovitě označil následující. Názor znalce, že umístění stavby v dané ploše není možné (neboť v dané ploše sice „*může být přítomna i jiná funkce ...leč pouze funkce, která slouží území samému tedy obytné zóně jako celku. Nikoliv výroba, která s územím nijak nesouvisí, svými plody mu nijak neslouží ... nepřináší mu žádnou přidanou hodnotu...*“), prý nemá oporu v žádném z dotčených regulativů. Pokud chtěl znalec vyslovit tak jednoznačný závěr, měl nejen uvést, jaké konkrétní přípustné stavby či činnosti si tu vlastně představuje, ale také si zajistit stanoviska kompetentních orgánů, zejména pořizovatele územního plánu. Pořizovatel územního plánu totiž právě soulad stavby s územním plánem svými vyjádřeními podpořil. Při popisu charakteristiky okolí navrhované stavby znalec opomíjí objekty Troma, spol. s r. o. či investora přístavby atx, spol. s r. o., a také to, že tato stavba je umístována v místě, na kterém se v minulosti nacházel průmyslový areál. Nesprávná je podle názoru žalovaného i konstatace znalce, že stavební úřad měl zajistit regulační plán či urbanistickou studii. Rovněž se žalovaný domnívá, že nelze přisvědčit konstatování o „nepřípustném stupni zátěže, výrazném zhoršení kvality užitných parametrů věci (rodinných domů) apod.“, které je soudním znalcem uváděno jen v obecné rovině bez jakýchkoliv podrobností. Soudní znalec se podle stěžovatele mylí i v hodnocení, pokud jde o tvrzené nesprávné označení umístované stavby, tj. jako „přístavby“. Celkově je tak vyhotovený znalecký posudek ing. arch. Sapáka nepřesvědčivý, nerespektující zákonná ustanovení [§ 37 odst. 1, § 139b odst. 3 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů] a vycházející z nepodložených a nekonkrétních úvah. Nemůže být proto použit jako spolehlivý podklad pro soudní řízení.

[9] Obdobné nedostatky spatřuje žalovaný v posudku doc. J. M., který rovněž nikterak neprokazuje porušení stanovených regulativů. Názor ohledně očekávání potřeby dalšího rozvoje firmy je jen spekulativní, rovněž nepřesvědčivou se jeví úvaha z hlediska urbanisticko architektonického (předmětná stavba byla dokonce oceněna jako „Prestížní stavba Vysočiny roku 2008“) a znalec zcela odhlédl od stanovisek pořizovatele územního plánu, která ani neměl k dispozici.

[10] Žalovaný poukazuje rovněž na to, že jej krajský soud zavázal v novém řízení respektovat závěry posudku ing. arch. J. Sapáka. Takto však správní řízení ztrácí jakýkoliv smysl a bude ryze formální, neboť nebude možno volně hodnotit důkazy. Navíc, bude výhradně založeno na podkladu, který nelze považovat za přesvědčivý a spolehlivý.

II.b) Kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení atx – technické kanceláře pro komplexní automatizaci, spol. s r. o.

[11] Osoba zúčastněná na řízení namítá, že za situace, kdy byl klíčovým důkazem pro vydání napadeného rozsudku znalecký posudek ing. arch. Sapáka, mu měl krajský soud věnovat zcela mimořádnou pozornost. To se však nestalo a krajský soud pouze bez bližšího odůvodnění konstatoval, že nemá důvodu o správnosti a objektivitě tohoto posudku pochybovat a zhodnotil jej jako objektivní, a to i přesto, že se v zásadních otázkách rozchází s odborným stanoviskem kanceláře ADAM architects, spol. s r. o. V tom spatřuje stěžovatel nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[12] Nezákonnost označeného rozsudku krajského soudu spatřuje stěžovatel v tom, že územní plán v dotčeném území nevylučuje umístění stavby s jinou než obytnou funkcí. Předmětné rozhodnutí o umístění stavby proto územnímu plánu neodporovalo, o čemž svědčí rovněž skutečnost, že se tehdy na této ploše vyskytovaly areály firem Troma, spol. s r. o., a atx, spol. s r. o. Předmětná stavba nemohla vést ani k nepřiměřenému zastavění dotčených pozemků, jelikož z hlediska územního plánu je důležitá pouze zastavěnost ploch a nikoliv pozemků. Tato stavba nenarušila ani druhovou skladbu zastavěného území, jelikož se tam již nacházely areály dvou výše zmíněných firem.

III. Vlastní argumentace soudu

III.a) Přípustnost kasačních stížností

[13] Soud se nejprve zabýval otázkou splnění podmínek řízení, jelikož – jak plyne ze shora uvedeného – o předmětné žalobě krajský soud již jednou rozhodoval, a protože jeho rozhodnutí bylo Nejvyšším správním soudem zrušeno, musel rozhodnout – vázán právním názorem zdejšího soudu – znovu. Podle ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přitom platí, že kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[14] V nyní projednávané věci nicméně Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu výhradně z důvodu jeho nepřezkoumatelnosti. Je tak zřejmé, že k odmítnutí kasační stížnosti podle citovaného ustanovení s. ř. s. není dán žádný rozumný důvod. Jak totiž konstatoval Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (judikatura Ústavního soudu je dohledatelná na <http://nalus.usoud.cz/>), a zdejší soud tento názor plně přebíral např. v usnesení ze dne 10. 6. 2008, č. j. 2 Afs 26/2008 - 119, „*ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Vztáhnout však citované ustanovení též na případy, kdy Nejvyšší správní soud pouze vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení, resp. nedostatečně zjištěný skutkový stav, by ve svých důsledcích mohlo vést k naprosté zbytečnosti Nejvyššího správního soudu, neboť by mohl tento soud v každé*

pokračování

projednávané věci vždy prvním kasačním rozhodnutím vytknout jakoukoli (třebas i malichernou) procesní vadu a poté v druhém kasačním řízení kasační stížnost odmítnout, a tím odmítnout i věcný přezkum naříkaného rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva.“

III.b) Věcné posouzení

[15] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k meritornímu posouzení podaných kasačních stížností a přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v jejich rozsahu a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnosti jsou důvodné; přitom rozhodl dle ustanovení § 109 odst. 2 s. ř. s. bez jednání.

[16] Oba stěžovatelé uplatnili dva shodné kasační důvody, a to nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a nepřezkoumatelnost rozhodnutí dle ustanovení [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Za této situace považuje Nejvyšší správní soud racionální pojetí o obou kasačních stížnostech souhrnně.

[17] Soud se předně zabýval přezkoumatelností napadeného rozsudku krajského soudu, jelikož logicky platí, že toliko přezkoumatelný rozsudek je zpravidla způsobilý k posouzení z hlediska jeho zákonnosti. Jinými slovy řečeno, pokud by soud zjistil, že napadený rozsudek přezkoumatelný není, bylo by namísto jeho zrušení a otevření procesního prostoru k vydání rozsudku nového, který by již v konfrontaci s požadavkem přezkoumatelnosti plně obstál. Jak ostatně plyne ze shora provedené narace, již jednou byl v této věci rozsudek krajského soudu ke kasační stížnosti žalobců zrušen, a to právě pro nepřezkoumatelnost (rozsudek ze dne 9. 10. 2007 sp. zn. 2 As 18/2007).

[18] Důvod, pro který tak Nejvyšší správní soud učinil, spočíval jednak v tom, že krajský soud se nikterak nevyjádřil k posudku doc. M. předloženému soudu žalobci, a výslovně uvedl, že byl „*povinen se s obsahem předmětného posudku seznámit a přezkoumatelným způsobem vyjádřit, zda závěry v něm obsažené považuje za relevantní, a pokud nikoliv, z jakých důvodů. Mohl tak např. provést konfrontaci tohoto posudku se stanoviskem projektové kanceláře ADAM architects a vyložit, který z těchto posudků a z jakých důvodů považuje za směrodatný, případně mohl si nechat zpracovat posudek nový.*“ Za druhé Nejvyšší správní soud vytkl krajskému soudu, že „*odůvodnění napadeného rozsudku není ničím jiným než transformovanou podobou argumentace žalovaného, tedy správního orgánu, a to bez jakéhokoliv hodnotícího úsudku soudu.*“

[19] K otázce nepřezkoumatelnosti se zdejší soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 (publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS): „*Za nesrozumitelné lze obecně považovat takové soudní rozhodnutí, jehož výrok je vnitřně rozporný, kdy nelze zjistit, zda soud žalobu zamítl nebo o ní odmítl rozhodnout, případy, kdy nelze seznat co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje apod. Nedostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.*“

[20] V nyní projednávaném případě je stěžovateli napadenému rozsudku vytknuto, že převzal závěry z obou citovaných posudků, které však jsou nepodložené, nepřesvědčivé, a nepřihlédl k dalším podkladům a nevypořádal se ani s námitkami, vznesenými u soudu proti posudku ing. arch. Sapáka. Tyto námitky směřují do oblasti hodnocení důkazů krajským soudem a mohly by vést ke kasaci napadeného rozsudku tehdy, pokud by Nejvyšší správní soud shledal, že se krajský soud dopustil tzv. opomenutého důkazu, tzn. vůbec by neprovedl účastníky řízení navržený důkaz, resp. ani by racionálně a přesvědčivě nevyložil, proč provedení tohoto důkazu považuje za nadbytečné, nemožné či nepřipadné (např. navržený svědek by se jevil jako nevěrohodný). Podobně by soud pochybil, jestliže by se nevypořádal s některou námitkou účastníků řízení, tzn. pokud ji neakceptuje, je povinen odůvodnit, proč ji považuje za mylnou, lichou či nedůvodnou.

[21] Současně je však třeba připomenout, že soud se řídí zásadou volného hodnocení důkazů, pojmově založenou na „*uznání individuality věcí a dějů a na respektu ke schopnostem a úsudku soudce*“ (A. Winterová: *Civilní právo procesní*, 3. vyd., Linde Praha, 2004, str. 87). Podle ustanovení § 52 odst. 1 s. ř. s. platí, že soud rozhodne, který z navržených důkazů provede, a může provést i důkazy jiné. Podle ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. v rámci dokazování může soud zopakovat nebo doplnit důkazy provedené správním orgánem, neupraví-li zvláštní zákon rozsah a způsob dokazování jinak. Soud jím provedené důkazy hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného. K ustanovení znalce by mělo dojít tehdy, závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí (§ 127 odst. 1 o. s. ř.; § 64 s. ř. s.). Při hodnocení důkazu znaleckým posudkem se pak soud musí zabývat tím, zda posudek znalce má všechny formální náležitosti, zejména pak posoudit, zda jsou jeho závěry náležitě odůvodněny a zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda znalec vyčerpal úkol v rozsahu, jak mu byl zadán, resp. zda přihlédl ke všem skutečnostem, s nimiž se měl vypořádat.

[22] Z obsahu napadeného rozsudku krajského soudu je patrné, že soud v reakci na závazný právní názor, vyslovený Nejvyšším správním soudem v citovaném rozsudku sp. zn. 2 As 18/2007, podrobně zrekapituloval posudek ČVUT v Praze (zpracovatel doc. M.), a ustanovil soudního znalce ing. arch. Jana Sapáka, jehož znalecký posudek rovněž v odůvodnění napadeného rozsudku obsáhle cituje. Z usnesení krajského soudu ze dne 31. 5. 2012, č. j. 30 Ca 172/2008 - 182, pak plyne, že úkol uložený znalci spočíval v prostudování posudku doc. M. a stanoviska projektanta k vyjádření účastníků řízení a v posouzení správnosti závěrů posudku doc. M.

[23] Zásadní problém však spatřuje zdejší soud v tom, že krajský soud tyto závěry posudků pouze mechanicky a bezezbytku přebírá bez jejich jakéhokoliv hodnocení, resp. neprovádí ani jejich konfrontaci s námitkami, které uplatnil (především) žalovaný, a nezaujímá k nim vlastní stanovisko. Jediný vlastní závěr krajského soudu je proto výsledovatelný až na str. 21 rozsudku, nicméně i ten je formulován spíše jako apodiktické stanovisko: soud zhodnotil posudek ing. arch. Sapáka jako objektivní, znalec měl k dispozici všechny podklady, důkladně se seznámil s posouzením provedeným doc. M. i se stanoviskem kanceláře ADAM architects; navíc několikrát navštívil osobně místo samé. Výslovně pak soud uvedl, že vycházel z provedeného dokazování, a to posudku doc. M. a znaleckého posudku ing. arch. Sapáka, přičemž ani nezminil žádný další důkaz.

[24] V průběhu řízení před krajským soudem však ke znaleckému posudku ing. arch. Sapáka žalovaný učinil vyjádření, které bylo při jednání konaném dne 10. 12. 2012

pokračování

konstatováno, nicméně v odůvodnění rozsudku již na ně krajský soud vůbec nijak nezareagoval a není dokonce ani součástí soudního spisu. Jednalo se přitom o konkrétní námitky, které žalovaný opakuje v kasační stížnosti, a jimiž poukazoval na to, že:

- podle platného územního plánu je umístění předmětné stavby na dané ploše možné, jelikož dle stanovených regulativů se jedná o smíšenou zónu bydlení, umožňující umístění i parkovacích ploch a technického vybavení a sídla firem, včetně nerušících provozoven, nepřesahující rámec a význam daného území. Pokud znalec Sapák dospěl ke striktně opačnému názoru, měl uvést, jaké konkrétní stavby či činnosti by připustil a zajistit si za tím účelem stanovisko pořizovatele územního plánu;
- při popisu charakteristiky okolí znalec zcela opomněl zmínit, že předmětná stavba je umístěna v místě bývalého průmyslového areálu, stejně jako existenci dvou objektů, kde již nyní sídlí firmy;
- žalovaný nesouhlasí s konstatací, že stavební úřad měl zajistit regulační plán či urbanistickou studii, neboť § 37 odst. 1 stavebního zákona takovou povinnost neukládalo;
- konstatování znalce o nepřipustném stupni zátěže a výrazném zhoršení kvality užitečných parametrů rodinných domů bylo uvedeno obecně bez jakýchkoliv konkrétních údajů či hodnot;
- znalec se mýlí ohledně tvrzeného nesprávného označování stavby jako přístavby, a to v rozporu s § 139b odst. 3 písm. b) stavebního zákona.

[25] Za této situace měl být postup soudu takový, že s uvedenými výhradami znalce seznámí (což ostatně také zcela správně učinil), vyslechně jej při jednání a následně vyloží, které z těchto výhrad považuje za opodstatněné či nikoliv a jak danou situaci v kontextu celého provedeného dokazování vyhodnotí. To však krajský soud neučinil, neboť při jednání sice znalec ing. arch. Sapák přítomen byl a žalovaný mu mohl klást i dotazy, nicméně soud následně v odůvodnění napadeného rozsudku nijak nevyložil, zda tyto námitky žalovaného považuje za relevantní či nikoliv. Nezaujal k nim prostě vůbec žádné vlastní stanovisko. Lze tak konstatovat, že se krajský soud dopustil v zásadě stejného pochybení, jako v předchozím rozsudku, který zdejší soud zrušil jako nepřezkoumatelné, pouze s „opačným znaménkem“: jestliže totiž v dřívějším rozsudku soud pochybil tím, že mechanicky přebíral veškerou argumentaci žalovaného a nezaujal k ní vlastní názor; v rozsudku napadeném nyní projednávanými kasačními stížnostmi zase zcela přejal znalecký posudek ing. arch. Sapáka bez toho, že by vyjevil, jak se k těmto námitkám žalovaného vlastně staví.

[26] Z predestřeného obsahu těchto námitek je přitom zřejmé, že jen některé se týkaly odborné specializace znalce, a naopak některé byly čistě právní [výklad ustanovení § 37 odst. 1 a § 139b odst. 3 písm. b) stavebního zákona] a vyjádřit se k nim měl proto především soud, což však pohříchu neučinil vůbec. Ostatně, rovněž výklad stanovených regulativů považuje zdejší soud primárně za otázku právní a nikoliv odbornou, jelikož se jedná o interpretaci územního plánu, který dříve byl právním předpisem a v současnosti se jedná o opatření obecné povahy. Výklad práva přitom náleží soudu a nikoliv znalci. Ani k této otázce však krajský soud nezaujal vlastní stanovisko.

[27] Krajskému soudu zdejší soud rovněž vytýká, že se v odůvodnění napadeného rozsudku vůbec nijak nevyjadřuje k ústnímu jednání (a zejména nehodnotí jeho výsledky), které proběhlo dne 10. 12. 2012. V jeho průběhu byl totiž vyslechnut znalec ing. arch.

Sapák a z protokolu o tomto jednání (č. l. 237) plyne, že se k některým námitkám žalovaného vyjádřil. Ani k tomuto provedenému důkazu však krajský soud nezaujal žádný vlastní názor, takže Nejvyššímu správnímu soudu nemůže být zřejmé, zda např. některé z odpovědí znalce v průběhu tohoto jednání považuje za natolik dostatečné, že námitky žalovaného vysvětlily či vyvrátily.

[28] Některé námitky žalovaného se ostatně neobjevily až v reakci na posudek ing. arch. Sapáka, nýbrž byly uvedeny již ve vyjádření k žalobě (např. argument, že předmětná stavba je umisťována v místě, kde se dříve nacházel průmyslový areál, viz č. l. 53). Ani k těmto námitkám však krajský soud nezaujal žádný postoj a nijak je nevypořádal.

[29] Souhrnně nazíráno proto Nejvyšší správní soud konstatuje, že se krajský soud dopustil velmi překvapivého a z hlediska zákonné úpravy nepřijatelného postupu. Jak totiž plyne ze shora uvedeného, citované rozhodnutí žalovaného přezkoumával dvakrát a vydal dvě zcela protichůdná rozhodnutí. V případě „prvního“ rozsudku ze dne 18. 1. 2007, č. j. 30 Ca 152/2005 - 79, žalobu zamítl, nicméně nepřezkoumatelným způsobem, když bezezbytku převzal argumentaci správních orgánů, zejména žalovaného, ať již obsaženou v odůvodnění jejich rozhodnutí, anebo ve vyjádření k žalobě. V nyní přezkoumávaném rozsudku rozhodnutí žalovaného zrušil, avšak pouze na základě doslovného převzetí závěrů dvou shora označených posudků, aniž se však jakkoliv zabýval a vypořádal s argumentací správních orgánů. Tento postup považuje Nejvyšší správní soud za neakceptovatelný.

[30] Pochybení krajského soudu je pak zřejmě nejvíce zřetelné v závěru napadeného rozsudku, kde je konstatováno, že soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení, *„přičemž v tomto zavazuje žalovaného právním názorem, že budou plně respektovány závěry znaleckého posudku znalce arch. Jana Sapáka“*. Jinak řečeno, krajský soud se natolik vyhnul vlastnímu hodnocení provedeného dokazování a vyslovení vlastního právního názoru, že i v této části toliko odkázal na názory znalce. Přitom podle ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s. platí, že *právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku*, je v dalším řízení správní orgán vázán. Je tak zcela zřejmé, že soud musí vyslovit vlastní právní názor a nemůže si „ulehčit“ situaci tím, že tento svůj právní názor bude interpretovat jen jako jakousi delegaci, odkazující na názory znalce. Pokud by tomu tak totiž bylo, muselo by se jednat o názory právní, které však znalec činit vůbec nemá, jelikož platí zásada, podle níž soud zná právo (*iura novit curia*) a je to proto pouze a jedině soud, který má v soudním řízení právo vykládat a vyslovovat právní názory; nikoliv soudní znalec.

V. Závěry a náklady řízení

[31] Ze všech shora vyložených důvodů soud zjistil naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť napadený rozsudek Krajského soudu v Brně je nepřezkoumatelný. Proto jej podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Za této situace již ale nemá prostor pro posouzení druhého uplatněného kasačního důvodu, tedy tvrzené nezákonnosti napadeného rozsudku, neboť – jak bylo konstatováno výše – jen rozsudek přezkoumatelný je způsobilý k hodnocení z hlediska jeho zákonnosti. Kasační stížnost totiž představuje mimořádný opravný prostředek proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů a nemůže být proto úkolem Nejvyššího správního soudu nahrazovat vlastní hodnocení věci namísto krajských soudů.

pokračování

[32] Krajský soud je v dalším řízení vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), což konkrétně především znamená, že se musí samostatně vypořádat s námitkami žalovaného, uplatněnými v průběhu soudního řízení, s obsahem správních rozhodnutí a dalších provedených důkazů.

[33] O nákladech řízení o kasační stížnosti mezi účastníky rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. února 2014

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu